

## פוסט שהעלה דני מרון ל"פייסבוק" ב24 באוקטובר 2020:

השבוע חל יום הפטירה של דוד קרון, איש כפר מנחם, מקימה ומפקדה הראשון של יחידת "מודיעין 10" (לימים יחידה 504). ב 29 אוקטובר 1956 יצא צה"ל למבצע קדש/סיני. בספר הזיכרונות שכתב דוד קרון לנכדיו ("סבא מספר") הוא מעלה בכתב את כל קורותיו מיום הולדתו, העלייה לארץ, השתתפותו במלחמת האזרחים בספרד, הקמת כפר מנחם ופעילותו הביטחונית-מודיעינית ברחבי הנגב עד להקמת המדינה, משפט טוביאנסקי, הקמת ופיקוד על "מודיעין 10" ופעילות במשך שנים רבות במסגרת המוסד. במסגרת פרויקט מורשת של עמותת מודיעין 10 קיבלנו לעיון את ספר הזיכרונות. במהלך מבצע קדש פגש דוד במקרה אל"מ יובל נאמן והוא ביקש מדוד להגיע לשירות מילואים ביחידה לצורך חקירת קצינים בכירים מצרים שנישבו. דוד העלה בספרו מספר סיפורים מהחקירות/מפגשים עם השבויים, אחד הסיפורים מובא כאן כלשונו:

אבא'לה, מתי יבואו הילדים הנחמדים האלה אלינו לקהיר?

אך הפגישה הכי מרגשת נדמנה לי עם אלוף משנה מצרי. בפגישה עם ראש הצוות אשר טיפל בחקירת הקצינים הבכירים הוא סיפר לי בין השאר שיש אצלו אלוף משנה אחד אשר מתנהג כאילו חרב עליו עולמו. אינו משתף פעולה, כמעט ואינו אוכל וגם כלפי חבריו הוא מתנהג בהסתייגות מוזרה. סיכמנו שאנסה לדבר עם האיש ולדובבו. באתי לדמון והביאו אלי את האיש. בהתחלה היה זועף ומסתייג אבל מאחר ולא שאלתיו דבר לא על תפקידו הצבאי ולא על מה שעשה בעזה היה נינוח קצת. שאלתיו בסך הכל למה כל כך קדרו פניו. הנה המלחמה הסתיימה ובמהרה כאשר יהיה הסכם לחלופי שבויים ישוב הביתה, או אז הוא סיפר לי על מה שמציק לו כל כך. כאשר נכבשה עזה על ידי כוחותינו ובאה חוליה של חיילי צה"ל לביתו כדי לעצרו, נבהלה בתו הקטנה ואיבדה את כושר הדיבור. כך השאיר אותה והוא יוצא ממש מדעתו במחשבה מה עלה בגורל אשתו וילדתו הקטנה.

מסתבר שהייתה זו אשתו השנייה אותה נשא מתוך אהבה גדולה אחרי שגרש את אשתו הראשונה אותה נשא לפי בחירת הוריו כנהוג וכמקובל. מאשתו הראשונה נשאר אצלו שני בנים וגם הם נמצאים עם אשתו השנייה בעזה והוא חרד לגורל כולם. סיפור אנושי מאד ופשוט. אמרתי לו שמצב אשתו וילדיו אין לו קשר עם המלחמה בין ישראל ומצרים. הבטחתי לו שאגש לעזה ואברר מה קרה למשפחתו ואודיעו. הוא נתן בידי מכתב קצר לאשתו.

נסעתי לעזה ובלי שום קושי איתרתי את משפחתו. הם גרו ברובע חדש של עזה שגודר על ידי צה"ל כמחנה מעצר למשפחות השבויים ואשתו התגוררה עם עוד אישה בתנאים לגמרי לא רעים. הצגתי את עצמי ומסרתי לה את הפתק של בעלה. כאשר אמרה האישה לילדתה שהנה הדוד הזה הביא דרישת שלום מאבא באה הילדה צוהלת כולה וטיפסה לי על הבריכים. שלומה היה בהחלט בסדר ומה שקרה לה בעת מעצר אביה חלף עבר. אמרתי לאשה שתשב ותכתוב לבעלה על מצבה ומצב הילדה והסכמתי גם לקחת עבור בעלה לבנים וגרביים. התריתי בה שהמכתב יעבור בדיקה בצנזורה. מצויד בכל אלה חזרתי כעבור יומיים לדמון ומסרתי לו את אשר ראיתי ואת אשר הבאתי. ראיתי איך אורו פניו ואבן נגולה מעל לבו. אמר שלעולם לא ישכח את המעשה האנושי שעשיתי למענו.

אך בזה לא תם הסיפור. באותה עת כבר גמרנו למעשה את חקירת השבויים וחיכינו רק להפטר מהם ולשלחם הביתה. אבל חלופי השבויים נדחו משבוע לשבוע ויזמנו לערוך לקצונה שלהם כמה טיולים בארץ ומפגש עם ישראלים. הדבר אושר עי המטכ"ל ועזרא דנין טיפל בצד החברתי של המפגשים מהצד הישראלי. במסגרת זו החלטתי להפגיש את הקצין עליו אני מספר עם אשתו ובתו בביתי בכפר מנחם. שאלתי אותו האם הוא מעוניין והוא כמובן היה מעוניין מאד. לפני היום שייעדנו לפגישה הודעתי לגברת בעזה שלמחרת בבקר תבקש ללכת לרופא עם הילדה וכאשר תצא מהשטח הסגור אקח אותה לפגישה עם בעלה. עד היום אני מלא הערצה לאשה הצעירה הזו אשר בלי היסוס הסכימה לבוא עמי. צריך היה מידה גדושה של אומץ לב כדי לצאת במחותרת עם ילדה קטנה בחברת קצין אויב אל הבלתי ידוע... ערב אחד לקחתי את הקצין מדמון ויצאנו שנינו לדרך. הוא במדי הצבא המצריים ואני במדים שלי. בצומת חדרה עצרנו ואכלנו ארוחת ערב וקניתי עבורו בונבוניירה כדי שלא יפגוש את בתו ילדתו בידיים ריקות. בערב הגענו לכפר מנחם והשכבתי אותו לישון על המיטה של תמר שהייתה אז במוסד בנגבה. דירתנו הייתה אז בצריף פני, הווה אומר מרווחת יחסית.

בבוקר השכם השארתי אותו בבית עם טוני ויצאתי לעזה. האישה עם הילדה חיכתה לי כמוסכם בינינו והבאתיה לכפר מנחם. אין ביכולתי לתאר את הפגישה של המשפחה. השארנו אותם לבד לנפשם בבית. הבאנו להם ארוחת צהריים לחדר ואחר הצהריים הזמנתי את הקצין לעשות עמי סיור בקיבוץ כדי שיראה היכן בעצם הוא נמצא. ראינו מה שראינו ובין היתר נכנסו לאחת הכתות ולגן ילדים. כשחזרנו לחדרי אמר לי הקצין שמה שהרשים אותו יותר מהכל: כולם ראו שהוא קצין מצרי. דבר זה לא ניתן היה להסתיר. למרות זאת לא ראה אצל אף אחד מהאנשים שפגש ואף לא בעיני הילדים אף זיק של שנאה.

אחרי הצהריים באו יהודה ועזרא לחדר וכדרך הילדים מצאו עד מהרה דרך איך לשחק עם הילדה המצרייה. ואנו המבוגרים ישבנו ושוחחנו. דברנו ערבית וטוני יכלה להשתתף רק באופן פסיבי. באותה עת לא טוני ולא אני טרם למדנו אנגלית. הזמן חלף מהר והופיע אצלי הקצין שלנו שאמור היה לקחת את הקצין המצרי חזרה לדמון. עזרא ויהודה החליטו לתת לילדה כמה מהצעצועים שלהם במתנה והילדה פנתה לאביה ושאלה אותו: אבא'לה! מתי יבואו הילדים הנחמדים האלה אלינו לקהיר ונוכל לארח אותם אצלנו? לאף אחד מאתנו לא הייתה לזה תשובה.... חברי לקח את הקצין חזרה לדמון ואני לקחתי את האישה והילדה חזרה למחנה בעזה.

באותם ימים נראתה האפשרות לבקר בקהיר כדבר ממש בלתי אפשרי. כאשר ביקרתי בקהיר בשנת 1983 מאד הייתי סקרן איך אותה משפחה הייתה מקבלת את פני לו דפקתי על דלתם. אבל לך חפש מחט בערימת שחת. חוץ מהשם הן לא זכרתי מאומה ושמא מוטב להישאר עם האשליה שבטח היו מקבלים אותי בזרועות פתוחות מאשר להעמידה במבחן המציאות....

